

Omgang en gedrag

Omgang en gedrag

Opdrachten

Desirée Haan
Hanneke van Rinsum
Heleen van Wingerden

eerste druk, 2001

Colofon

Auteursteam	Desirée Haan Hanneke van Rinsum Heleen van Wingerden
Illustraties	Verbaal - bureau voor visuele communicatie
Onderwijskundige	Anette Scholten
Redactie	Piet Hugem

Artikelcode: 26002.1

© 2001 Ontwikkelcentrum, Ede, Nederland
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, hetzij mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Ontwikkelcentrum.

Voorwoord

Deze uitgave bevat de onderwijseenheid Omgang en gedrag van de deelkwalificatie Uitvoeren paardenverzorgingswerkzaamheden. Voor de onderwijseenheid is er een uitgave met opdrachten en bronnen en een uitgave met theorie.

Opdrachten

Aan het begin van elke opdracht staat het opdrachtdoel. Daar staat wat je aan het einde van de opdracht moet kunnen. De opdrachten bevorderen de zelfwerkzaamheid. Met de opdrachten kun je je kennis in de praktijk toetsen of bepaalde vaardigheden trainen. Als je alle opdrachten met voldoende resultaat hebt uitgevoerd, beheers je de stof.

Bronnenoverzicht

Om de opdrachten uit te voeren heb je informatie nodig. Hiervoor kun je het bijbehorende theorieboek gebruiken. Maar je kunt ook andere bronnen raadplegen. In het bronnenoverzicht staat waar je allemaal informatie kunt vinden over de omgang met en het gedrag van paarden. Dit kunnen boeken zijn, maar ook vakbladen, folders, video's, het internet, etcetera.

Theorie

Het theorieboek bevat de theorie die je het meest nodig hebt en die niet gauw verandert.

Om het bestuderen en verwerken van de tekst gemakkelijker te maken kun je aan het einde van elke paragraaf verwerkingsvragen maken.

Namens het auteursteam wens ik je veel succes bij het werken met deze uitgave.

Het auteursteam

Wat weet je al van de omgang met en het gedrag van paarden?

Als je je schoolwerk goed plant, kom je niet in tijdnood voor een toets. Om je tijd goed in te kunnen delen, moet je weten wat je allemaal te wachten staat. Bekijk de opdrachten. Lees de opdrachten globaal door en bestudeer de illustraties.

- Wat zijn de belangrijkste drie onderwerpen van deze onderwijseenheid?
- Noteer bij elk onderwerp wat je al van dat onderwerp weet.
- Noteer ook bij elk onderwerp een vraag waar je graag antwoord op wilt hebben.

Onderwerpen	Weet ik al	Weet ik nog niet
1		
2		
3		

- Maak in de tabel hierna een planning. Volg goed de instructie die erboven staat.

Instructie

- Noteer in kolom 1 alle opdrachtnummers en titels.
- Noteer in kolom 2 (Hoe?) of je de opdracht alleen, samen of onder begeleiding van de docent moet maken.
- Noteer in kolom 3 (Waar?) op welke plaats je de opdracht moet uitvoeren.
- Maak een inschatting van de tijd die je nodig denkt te hebben voor de opdracht. Noteer je schatting in kolom 4 (Hoe lang?).
- Plan wanneer je de opdracht gaat maken. Pak dat praktisch aan. Als je bijvoorbeeld twee opdrachten op dezelfde plaats moet uitvoeren, kun je die misschien wel tegelijk uitvoeren. Noteer in kolom 5 (Wanneer?) de datum.

Opdrachtnummer en titel	Hoe?	Waar?	Hoe lang?	Wanneer?

Tips

1 Nu ligt er een mooie planning, maar het kan natuurlijk wel eens anders lopen. Bekijk de planning elke keer als je een opdracht hebt gemaakt. Stel de planning bij als het nodig is. Zorg dat de planning niet te veel uitloopt. Het kan zijn dat je soms iets moet inhalen. De opdrachten moet je natuurlijk wel op tijd afgerond hebben voor de toets of het tentamen.

2

.....

.....

3

.....

Inhoud

Voorwoord 5

Wat weet je al van de omgang met en het gedrag van paarden? 6

1 De geschiedenis van het paard 11

2 Exterieur en rassen 13

3 Gedrag en zintuigen 21

4 Omgaan met paarden 28

Wat weet je nu van de omgang met en het gedrag van paarden? 40

1 De geschiedenis van het paard

Leerdoelen

Na het bestuderen van dit hoofdstuk kun je:

- in het kort iets vertellen over de geschiedenis van het paard;
- aangeven waarvoor het paard in het verleden gebruikt werd;
- vertellen waarvoor het paard nu gebruikt wordt.

1.1 Opdrachten

Opdracht 1.1 Geschiedenis van het paard

Doel

Je kunt vertellen hoe het huidige paard is ontstaan.

Oriëntatie

Deze opdracht gaat over de ontstaansgeschiedenis van het paard. Lees in een boek iets over deze geschiedenis en noteer een paar momenten die jij belangrijk vindt voor de geschiedenis van het paard.

Vergelijk jouw gegevens met die van andere leerlingen.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

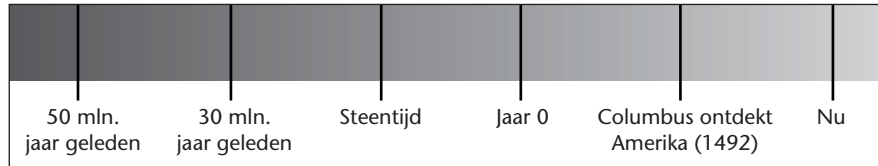
Uitvoering

Je gaat de geschiedenis van het paard weergeven op een tijdsbalk.

Spreek met je begeleider af welke belangrijke momenten in ieder geval weergegeven moeten worden.

Teken op een groot vel papier een tijdsbalk die de periode van 55 miljoen jaar geleden tot nu beslaat en geef hierop een aantal duidelijke momenten aan. In figuur 1.1 zie je een voorbeeld van zo'n tijdsbalk.

Fig. 1.1
Voorbeeld van een
tijdsbalk.

Maak de tijdsbalk zo groot, dat je voldoende ruimte hebt om er nog allerlei dingen bij te schrijven. Geef op de balk aan wanneer welke belangrijke gebeurtenissen plaatsvonden in de geschiedenis van het paard. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het aantal tenen, veranderende leefomstandigheden, gebruik, ontstaan van verschillende typen enzovoort. Plak er eventueel plaatjes bij om het duidelijker te maken. Hang de tijdsbalk in het lokaal op.

Afsluiting

Bespreek je tijdsbalk met je begeleider en geef er een mondelinge toelichting bij. Je begeleider geeft een beoordeling.

2 Exterieur en rassen

Leerdoelen

Na het bestuderen van dit hoofdstuk kun je:

- de onderdelen van het paardenlichaam benoemen;
- de belangrijkste paarden- en ponyrassen herkennen;
- een signalementsbeschrijving maken;
- De kleuren van paarden herkennen en op de juiste manier benoemen.

2.1 Opdrachten

Opdracht 2.1 Exterieur

Doel

Je kunt de verschillende onderdelen van het paardenlichaam benoemen.

Oriëntatie

De lichaamsdelen van het paard hebben allemaal speciale namen. Zoek in een boek op hoe al die namen luiden en bekijk dat eens bij een levend paard.

Schrijf op met welke namen je op een of andere manier moeite hebt.

.....

.....

.....

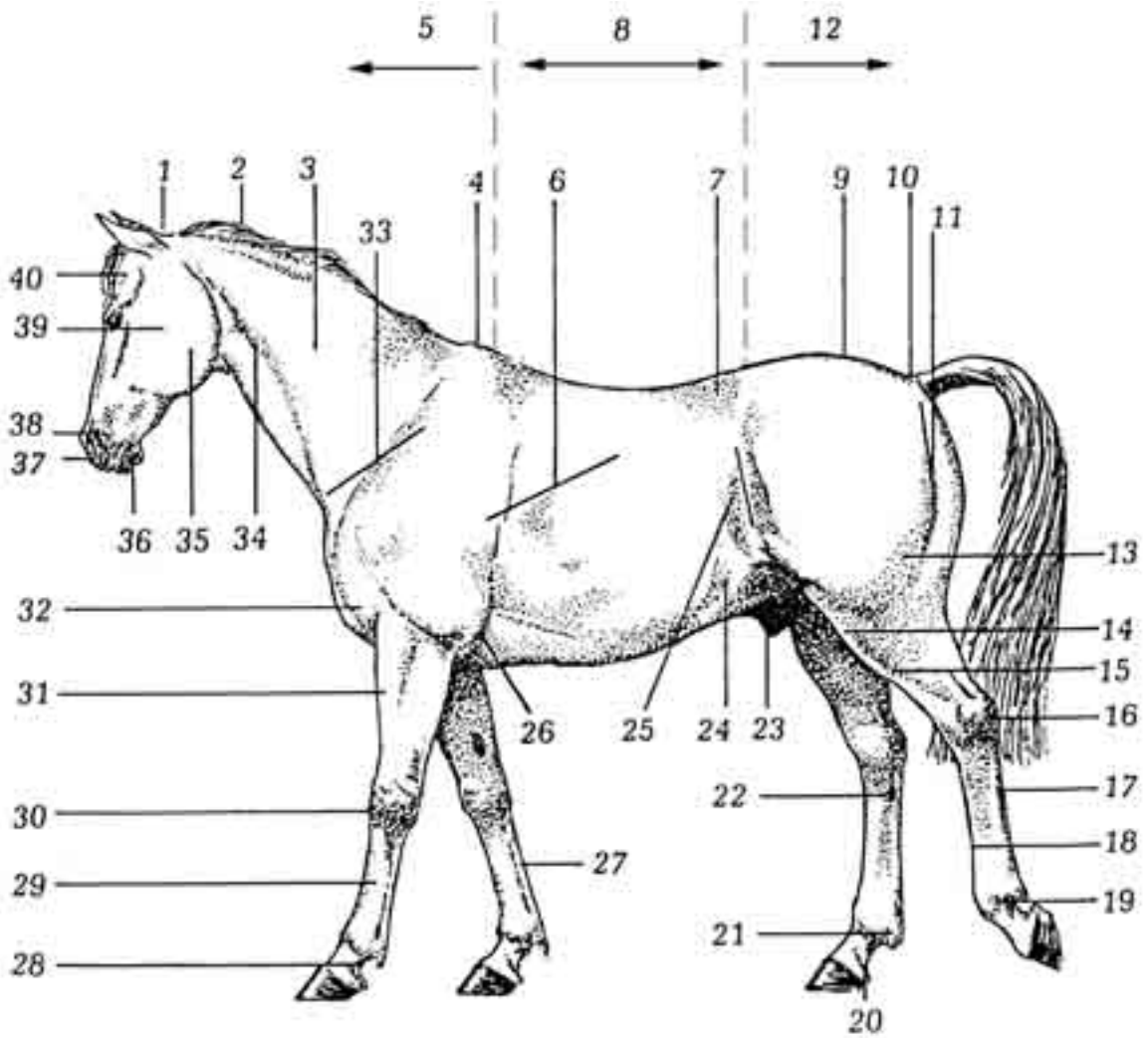
.....

.....

Uitvoering

Noteer de juiste namen bij de nummers van figuur 2.1.

Fig. 2.1 *Exterieur paard.*

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14

15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27

28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40

Afsluiting

Je docent zal je toetsen op de kennis van het exterieur door je alles bij een levend paard te laten aanwijzen.

Opdracht 2.2 Rasherkenning

Doel

Je kunt paarden- en ponyrassen herkennen.

Oriëntatie

Deze opdracht gaat over het herkennen van paarden- en ponyrassen. Welke rassen kom jij in het dagelijks leven tegen?

.....

.....

.....

Bezoek op het internet enkele sites over paarden- en ponyrassen. Maak van de foto's die op de sites voorkomen een fotocollage over paarden- en ponyrassen. Je kunt ook plaatjes uitknippen die je vindt in allerlei tijdschriften over paarden. Hang de collage in het lokaal op.

Uitvoering

Spreek met je begeleider af welke rassen je moet kunnen herkennen. Zet deze in de lijst.

Lijst van paarden- en ponyrassen

Zoek bij de lijst een of meer informatiebronnen (boeken, schooldictaten, internetsites) die je kunt raadplegen om paarden- en ponyrassen te leren herkennen. Verwerk de verzamelde informatie tot een werkstuk.

Afsluiting

Lever het werkstuk ter beoordeling in bij je begeleider en geef er een mondelinge toelichting op.

Opdracht 2.3 Kleuren

Doel

Je kunt kleuren van een paard en een pony herkennen.

Oriëntatie

Voordat je aan een opdracht begint, moet je eerst weten wat er precies van je wordt verwacht. Lees de opdracht en schrijf in eigen woorden op wat je moet gaan doen.

.....

.....

.....

Uitvoering

Vraag aan je begeleider welke kleuren je moet kunnen herkennen. Noteer de gegevens van de informatiebronnen die je van je begeleider moet gebruiken.

Boek	Boek
Titel:	Titel:
Hoofdstuk:	Hoofdstuk:
Schooldictaat	Schooldictaat
Titel:	Titel:
Hoofdstuk:	Hoofdstuk:
Internet	Internet
www.adres:	www.adres:
Vakblad	Vakblad
Titel:	Titel:
Jaargang:	Jaargang:
Artikel:	Artikel:
CD-rom	Diaserie STOAS
Titel:	Titel:

Kijk de informatiebron globaal door en noteer in maximaal vijftig woorden welke informatie er te vinden is.

Te vinden informatie

Bekijk alle kleuren die je tegenkomt in je informatiebronnen en noteer deze met de juiste benaming.

Afsluiting

Laat je werk door je begeleider toetsen. Noteer in de linker kolom welke kleuren je makkelijk kunt herkennen. Noteer in de rechter kolom met welke kleuren je nog moeite hebt.

Makkelijk

Moeilijk, nog vaker oefenen

Opdracht 2.4 Brandmerken

Doel

Je kunt brandmerken herkennen.

Oriëntatie

Iets uit het hoofd leren vraagt een andere aanpak dan een eigen mening geven of een probleem oplossen. Door vooraf vast te stellen wat er van je verwacht wordt, kun je veel narigheid voorkomen. Het is immers zonde je tijd en energie in de verkeerde dingen te steken. Lees de hele opdracht door en geef in het schema hieronder aan wat er bij elke stap van jou verwacht wordt.

Stappen	Van mij wordt verwacht dat ik:
Oriëntatie	
Uitvoering	
Afsluiting	

Uitvoering

Zoek een boek waarin brandmerken worden behandeld. Noteer de gegevens van het boek.

Boekgegevens	
Titel	
Auteur(s)	
ISBN	
Uitgeverij	

Op het internet kun je ook zoeken naar gegevens over brandmerken. Kijk op de sites van diverse paardenstamboeken.

Teken op een apart vel tien brandmerken na en geef aan bij welk stamboek ze horen.

Afsluiting

Lever je tekeningen in bij je docent.

3 Gedrag en zintuigen

Leerdoelen

Na het bestuderen van dit hoofdstuk kun je:

- uitleggen dat het gedrag van een paard voortvloeit uit het feit dat het een kuddedier is;
- rekening houden met het instinct van een paard, de stand van de ogen en oren;
- rekening houden met vluchtgedrag;
- gedragskenmerken vertalen naar de gemoedstoestand van het paard;
- afwijkend gedrag zoals kribbenbijten (samen met luchtzuigen), weven en schoppen herkennen;
- inschatten welk gedrag een groep paarden in de wei vertoont;
- uitleggen waarom weidegang goed is voor de gezondheid en de sociale ontwikkeling van paarden;
- rustig en met zelfvertrouwen een paard tegemoet treden.

3.1 Opdrachten

Opdracht 3.1 Het paard als kuddedier

Doel

Je kunt vertellen welk gedrag van een paard typerend is voor een kuddedier.

Oriëntatie

Schrijf voordat je met deze opdracht begint op welke dingen je in deze opdracht gaat leren.

.....

.....

.....

.....

.....

Bekijk een video over kuddegedrag bij dieren en schrijf drie vragen op waar je naar aanleiding van de video antwoord op wilt hebben.

Mijn vragen naar aanleiding van de video	
1	
2	
3	

Uitvoering

Spreek met je begeleider af welke kuddegedragskenmerken van een paard je moet kunnen herkennen. Zet ze in de lijst.

Lijst van kuddegedragskenmerken

Ga nu in de praktijk kijken of je de kuddegedragskenmerken herkent. Beschrijf ze in een kort verslag.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Afsluiting

Lever je verslag in bij je begeleider en bespreek het.

Opdracht 3.2 Paardentaal

Doel

Je kunt uit de gedragskenmerken de gemoedstoestand van het paard aflezen.

Oriëntatie

Het is belangrijk om goed naar het gedrag van een paard te kijken. Daardoor weet je beter hoe het paard zich voelt en kun je ook beter inschatten in welk humeur een paard is. Lees de opdracht eerst goed door, zodat je weet wat er van je wordt verwacht.

Schrijf alle woorden op die bij je opkomen als je aan paardentaal denkt.

Bij paardentaal denk ik aan:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Uitvoering

Volg een les over het 'verstaan' van paardentaal. Maak tijdens de les aantekeningen.

Lees een artikel over paardentaal en noteer de hoofd- en bijzaken die in het artikel genoemd worden.

Hoofdzaken

Bijzaken

Observeer een paard, beschrijf zijn gedrag en vertaal dat. Maak van je bevindingen een rapportage.

Afsluiting

Lever je rapportage in bij je begeleider en bespreek je bevindingen.

Opdracht 3.3 Reacties van een paard

Doel

Je kunt inschatten hoe een paard zal reageren op onverwachte gebeurtenissen.

Oriëntatie

Bedenk voorbeelden van praktijksituaties waarin het nodig is dat je de reactie van een paard op onverwachte situaties goed kunt inschatten. Noteer deze.

.....

.....

.....

.....

.....

Uitvoering

Volg een instructie over het inschatten van de reacties van een paard op onverwachte gebeurtenissen. Maak daarvan een kort verslag waarin je ook beschrijft waarvan een paard kan schrikken.

Afsluiting

Lever het verslag ter beoordeling in.

Opdracht 3.4 Stalondeugden

Doel

Je kunt stalondeugden beschrijven.

Oriëntatie

Deze opdracht voer je met je groep uit. Lees de opdracht goed door en geef in het onderstaande overzicht aan wat er van jullie wordt verwacht. Je moet meerdere hokjes aankruisen.

Van ons wordt verwacht dat we:	
☐	vooraf vragen bedenken.
☐	ons op het onderwerp voorbereiden.
☐	iets na kunnen doen.
☐	de handelingen in verschillende situaties kunnen toepassen.
☐	de stof uit ons hoofd kennen.
☐	de stof toe kunnen passen.
☐	de stof kunnen uitleggen.
☐	een probleem oplossen.
☐	een presentatie verzorgen.

Als groep weten jullie al het een en ander van stalondeugden. Om erachter te komen wat jullie precies weten, ga je als groep bij elkaar zitten en vertel je elkaar wat je al van stalondeugden weet. Welke stalondeugden zijn besproken? Noteer ze hieronder.

.....

.....

.....

.....

.....

Zoek over enkele stalondeugden meer informatie, bijvoorbeeld over de gevolgen voor het paard, waarom doet een paard dat en hoe kun je het herkennen.

Uitvoering

Bekijk een stal bij jou in de buurt.

- 1 Zie je sporen van stalondeugden? Zo ja, welke?
- 2 Zijn er preventieve maatregelen genomen tegen stalondeugden? Zo ja, welke?

Sporen

Maatregelen

Inmiddels hebben jullie al veel kennis en vaardigheden opgedaan over het herkennen en beschrijven van stalondeugden. Zoveel zelfs, dat jullie anderen wel iets te vertellen hebben. Bereid een presentatie voor met als onderwerp stalondeugden. Bij de presentatie besteed je aandacht aan het herkennen en mogelijk voorkomen van stalondeugden. Verder moet tijdens de presentatie ruimte zijn voor het stellen van vragen en discussie.

Afsluiting

Spreek met je begeleider een tijdstip af voor je presentatie.

4 Omgaan met paarden

Leerdoelen

Na bestudering van dit hoofdstuk kun je:

- aangeven welke soorten halsters er zijn;
- na oefening laten zien hoe je een paard zo moet vasthouden, dat het rustig is;
- na oefening een paard een stevige halster omdoen en met een passend halstertouw vastzetten aan een stevig object;
- uitleggen waar je een paard moet neerzetten, zodat het veilig is voor paard en mens;
- de paardenknoop maken;
- vertellen hoe je moet handelen bij het geleiden van een paard, bij nauwe doorgangen, passerende auto's en andere situaties waarin een paard kan schrikken;
- na oefening een paard naar de wei brengen, omdraaien en loslaten;
- na oefening een paard open neerzetten en monsteren;
- vertellen wat longeren is en welke hulpmiddelen daarbij gebruikt worden;
- aangeven hoe je moet longeren;
- de verschillende gangen van het paard herkennen en benoemen.

4.1 Opdrachten

Opdracht 4.1 Het benaderen van paarden

Doel

Je kunt paarden benaderen.

Oriëntatie

Deze opdracht gaat over het tegemoet treden van paarden. Schrijf in je eigen woorden op waarom het voor jou belangrijk is dat je goed leert hoe je paarden tegemoet moet treden.

.....

.....

.....

.....

.....

Voer met een studiegenoot een gesprek over het benaderen van paarden en schrijf de belangrijkste punten op. Waar moet je goed op letten?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Uitvoering

Benader een paard. Voordat je je dat doet, bespreek je met je begeleider:

- hoe je te werk zult gaan;
- hoe je ongelukken tijdens het benaderen van paarden kunt voorkomen.

Oefen onder begeleiding het benaderen van paarden totdat je het veilig en efficiënt kunt.

Afsluiting

Op een afgesproken tijdstip laat je je begeleider zien hoe jij een paard veilig benadert.

Opdracht 4.2 Halster en touw

Doel

Je kunt paarden halsters omdoen en een passend halstertouw bevestigen.

Oriëntatie

Verzamel afbeeldingen van verschillende typen halsters en touwen met bevestigingsmogelijkheden. Maak hiervan een overzichtelijke collage.

Uitvoering

Doe een aantal paarden halsters om bevestig daaraan een bijpassend halstertouw.

Voordat je begint bespreek je met je begeleider:

- hoe je bij deze opdracht te werk gaat;
- hoe je tijdens het uitvoeren van de opdracht ongelukken kunt voorkomen.

Oefen het omdoen van een halster en het bevestigen van het halstertouw totdat je het zelfstandig kunt.

Afsluiting

Op een afgesproken tijdstip laat je je begeleider zien hoe jij een paard een halster omdoet en hoe je een halstertouw bevestigt.

Opdracht 4.3 Paarden vastzetten

Doel

Je kunt paarden vastzetten.

Oriëntatie

Ga kijken hoe in de praktijk paarden worden vastgezet in box, stand, poetsplaats en trailer. Bekijk ook met welke materialen dat gebeurt. Noteer dit.

Plaats van vastzetten

Materiaal

Bespreek met een groep op welke plaatsen het onveilig is om een paard vast te zetten. Noteer die plaatsen.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Uitvoering

Volg een instructie over het maken van de paardenknoop. Oefen net zolang tot je het kunt.

Oefen onder begeleiding het vastzetten van paarden. Let goed op de aanwijzingen van je begeleider. Schrijf drie voor jou belangrijke aanwijzingen, op.

Aanwijzingen	
1	
2	
3	

Afsluiting

Wanneer je voldoende ervaring hebt, laat je je begeleider zien hoe je een paard vastzet.

Opdracht 4.4 Geleiden en monsteren

Doel

Je kunt paarden geleiden.

Oriëntatie

Hieronder staan in de linker kolom drie onderwerpen die bij deze opdracht belangrijk zijn. Noteer in de tweede kolom wat je al van die onderwerpen weet.

Onderwerpen	Ik weet al:
1 Veiligheid	
2 Voorschriften voor de begeleider van het paard	
3 Situaties waarin een paard geleid of gemonsterd wordt	

Uitvoering

Volg een instructie over het geleiden en monstere van paarden. Noteer de handelingen die je moet verrichten.

Te verrichten handelingen	
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	

Oefen onder begeleiding het geleiden en monstere van paarden. Let goed op de aanwijzingen van je begeleider. Noteer hieronder wat je makkelijk of moeilijk vond aan deze opdracht.

Makkelijk

Moeilijk

Afsluiting

Wanneer je voldoende ervaring hebt, geef je een demonstratie van het geleiden en monstere van paarden.

Opdracht 4.5 De gangen van het paard

Doel

Je kunt de verschillende gangen van een paard onderscheiden.

Oriëntatie

Deze opdracht voer je met je groep uit. Lees de opdracht goed door en geef in het onderstaande overzicht aan wat er van jullie wordt verwacht. Je moet meerdere hokjes aankruisen.

Van ons wordt verwacht dat we:	
	vooraf vragen bedenken.
	ons op het onderwerp voorbereiden.
	iets na kunnen doen.
	de handelingen in verschillende situaties kunnen toepassen.
	de stof uit ons hoofd kennen.
	de stof toe kunnen passen.
	de stof kunnen uitleggen.
	een probleem oplossen.
	een presentatie verzorgen.

Noteer op een los vel papier zoveel mogelijk woorden die bij jullie opkomen als je aan de verschillende gangen van een paard denkt. Zet de woorden die iets met elkaar te maken hebben, hieronder bij elkaar in dezelfde kolom. Geef de kolommen een titel die aangeeft waarom je die woorden bij elkaar hebt gezet. Dit wordt rubriceren genoemd.

Volg een les over het onderscheiden van de verschillende gangen van een paard. Noteer de hoofdzaken die in de les genoemd worden.

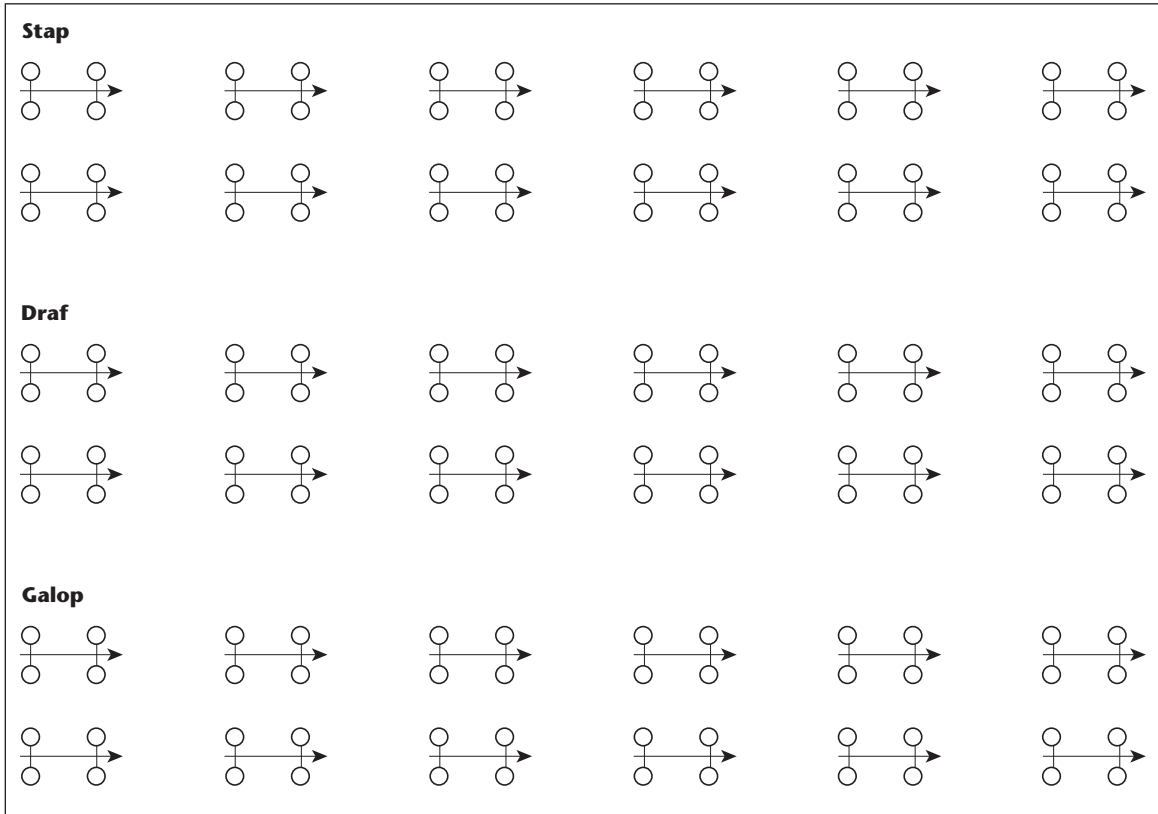
Hoofdzaken

Uitvoering

Bekijk een video over de gangen van een paard. Onderscheid de verschillende gangen van elkaar en beschrijf nauwkeurig hoe de bewegingen verlopen. Voordat jullie beginnen bespreek je met je begeleider hoe en in welke volgorde jullie te werk zullen gaan.

Geef, ieder apart, in figuur 4.1 aan hoe de verschillende gangen verlopen. De rondjes stellen de voeten van het paard voor. Het paard beweegt zich steeds van links naar rechts. Per gang maak je de rondjes zwart die op een bepaald moment tegelijkertijd op de grond zijn. Denk ook aan de zweefmomenten! Vergelijk daarna de resultaten in de groep en bespreek ze.

Fig. 4.1 Het verloop van stap, draf en galop bij een paard.

Afsluiting

Laat jullie werk door je begeleider controleren. Noteer de gangen waarvan je het verloop al goed kent in de linker kolom. Noteer in de rechter kolom de gangen die je nog eens goed moet bekijken.

Goed

Verbeteren

Opdracht 4.6 Longeren

Doel

Je kunt paarden longeren.

Oriëntatie

Lees de opdracht in zijn geheel door. Geef in hieronder aan wat je na afloop moet weten (theorie) en wat je moet kunnen (praktijk).

Weten

Kunnen

Lees goed door wat je moet doen en maak een lijstje van de hulpmiddelen die je nodig hebt om deze taak goed uit te voeren.

Hulpmiddelen

Uitvoering

Bekijk een video over het longeren van paarden. Schrijf drie vragen op die je naar aanleiding van de video beantwoord wilt hebben.

Mijn vragen naar aanleiding van de video	
1	
2	
3	

Volg een instructie over het aan de longe laten gaan van paarden.

Longeer zelf onder begeleiding een paard. Let daarbij goed op de aanwijzingen van je begeleider. Schrijf na afloop op wat je moeilijk en wat je makkelijk vond.

Makkelijk

Moeilijk

Afsluiting

Op een afgesproken tijdstip laat je je begeleider zien in hoeverre je het longeren beheerst.

Bespreek de resultaten van je werk met je begeleider.

Wat weet je nu van de omgang met en het gedrag van paarden?

Je hebt nu alle opdrachten uitgevoerd. Kijk nu nog eens naar de vragen die je bedacht hebt bij de oriënterende opdracht.

a Heb je antwoord op deze vragen gekregen?

.....

b Zo ja, wat is het antwoord? Zo nee, hoe komt dat dan? Krijg je soms pas antwoord in een volgende onderwijseenheid? Schrijf in dat geval de titel van de onderwijseenheid op waarin je antwoord krijgt.

Antwoord vraag 1	
Antwoord vraag 2	
Antwoord vraag 3	

c Bekijk de planning die je bij de oriënterende opdracht hebt gemaakt. Hoe vaak heb je je planning moeten bijstellen?

.....

d Welke opdrachten duurden langer of korter dan je had gedacht? Hoe komt dat?

.....

.....

.....

e Noteer bij de oriënterende opdracht nog twee tips waar je de volgende keer als je een planning maakt goed op wilt letten. Kun je geen twee tips bedenken? Misschien heeft een klasgenoot een goede tip voor je.

Bronnenoverzicht

Boeken

- Paardenencyclopedie, J. Hermsen, Rebo Productions bv, Lisse, 1997, ISBN 90-366-1073-7
- Handboek paardenverzorging, C. May, Zomer en Keuning Boeken bv, Ede, 1988, ISBN 90-210-0978-1
- Encyclopedie van het paard, E. Hartley Edwards, Van Reemst, 1995, ISBN 90-410-0048-8
- Paarden en hun verzorging, C. Vogel, Van Reemst, 1996, ISBN 90-410-9005-3
- Het paard, N. Boogaart, Spectrum, Utrecht, ISBN 90-274-7251-3
- Identificeren van paarden, C. Ball, Helmond, Helmond, ISBN 90-252-9597-5
- Welk paard is dat? J. Nissen, Thieme, Baarn, ISBN 90-5210-020-9
- Exterieur (uit de serie Gids voor de ruiter), P. Henriques, La Rivière en Voorhoeve, ISBN 90-384-0633-9
- Hoeven en hoefijzers (uit de serie Gids voor de ruiter), T. Webber, La Rivière en Voorhoeve, ISBN 90-384-0627-4
- Longeren zonder poespas, N. Tack, ISBN 90-252-9597-5
- Longeren met Lammert Haanstra, L. Haanstra, Tirion uitgevers, Baarn, verschenen als artikelenserie in De Strengen, jaargang 2000.
- Presenteren kun je leren, A. Wieberdink-van der Peijl, Tirion uitgevers, Baarn, ISBN 90-52-10352-6

Vakbladen

- Kijken naar je paard, in: Bit, jg. 1998, nr. 37
- Identificatie, 10 vragen over de chip, in: Bit, jg. 1998, nr. 31
- Chippen, in: Hoefslag, jg. 2000, nr. 44
- Chippen: alle feiten op een rij, in: In de strengen, jg. 2000, nr. 23
- Angsthazen en driftkickers, omgaan met paarden, in: Bit, jg. 1998, nr. 32
- Angst en het paard, in: Bit, jg. 1998, nr. 39
- Inscharen voor sociale vaardigheden, in: Bit, jg. 1998, nr. 36
- Vluchtgedrag, in: Hoefslag, jg. 1999, nr. 2
- Dominantie van paarden, in: Hoefslag, jg. 1999, nr. 17
- Kijkerige paarden, in: Bit, jg. 1999, nr. 47
- Nerveuze paarden, in: Bit, jg. 1999, nr. 51/52
- Communicatie met uw paard, in: Bit, jg. 1999, nr. 47
- Verveling; voetballen met een tonnetje, in: Bit, jg. 1999, nr. 43
- Tips tegen paardenangst, in: Bit, jg. 2000, nr. 57
- Geuren, communicatie voor het paard, in: Bit, jg. 2000, nr. 62
- Stereotypen belicht (stalondeugd), in: Bit, jg. 2000, nr. 57
- Lichaamstaal, spreken zonder woorden, in: Bit, jg. 1995, nr. 1
- Horen, zien en zwijgen, in: Paard en sport, jg. 1993, nr. 8/9/10
- Niemand weet wat het paard precies ziet, in: Bit, jg. 1995, nr. 9
- Liever een plek onder de zon, dan een eigen huis (gedragsafwijkingen), in: Equus, jg. 1996, nr. 5

Videos

Omgaan met paard en pony, 150 minuten, verkrijgbaar bij ruiter-speciaalzaken

Dagboek van een paard deel 1: Onderhoud en verzorging, 60 minuten, International film and videoproductions

Klassieke rijkunst deel 1: Het paard aan de longe, verkrijgbaar bij ruiter-speciaalzaken

De zebra in de stal, 30 minuten, BBC wildlife specials

De paardenfluisteraar, 55 minuten, Transatlantic Film

Diaserie: De kleurenrijkdom van het paard, DM 063, STOAS

